

Práce na dohodu, hlavní nebo vedlejší pracovní poměr?

Hlavní a vedlejší pracovní poměr

Ze zaměstnání uzavřeného jako **hlavní pracovní poměr na základě pracovní smlouvy odvádí zaměstnavatel sociální a zdravotní pojištění a také zálohovou daň**. Ve většině případů má **zaměstnanec u zaměstnavatele podepsáno prohlášení a uplatňuje zde slevu na dani na poplatníka**. Může se jednat o **zaměstnanecký poměr, ale také o práci na živnostenský list**, kdy si OSVČ hradí zálohy na zdravotní a sociální pojištění i daň sama.

Vedlejší pracovní poměr lze provozovat jako OSVČ, na dohodu o provedení práce či na dohodu o provedení pracovní činnosti. Vedlejší pracovní poměr nastává tehdy, když vedle této činnosti existuje ještě pracovní poměr, ze kterého osoba platí zdravotní a sociální pojištění. Za „hlavní pracovní poměr“ tedy **může být považován i starobní či invalidní důchod, mateřská i rodičovská dovolená nebo práce při studiu**. U vedlejší samostatně výdělečné činnosti se odvádí sociální pojištění a zdravotní pojištění dle skutečně dosaženého zisku.

Dohody o provedení práce a pracovní činnosti

Dohoda o provedení práce (DOP)

U studentů, seniorů i matek na rodičovské dovolené je nejčastějším druhem přivýdělku brigáda formou dohody o provedení práce

(dále jen DOP). Tu lze dle zákoníku práce sjednat v případě, kdy rozsah práce, na který se DOP uzavírá, **nepřekročí 300 hodin v kalendářním roce**. Do rozsahu práce se započítává také doba práce konaná zaměstnancem pro zaměstnavatele v témže kalendářním roce na základě jiné DOP. Součástí této dohody musí být doba, na kterou se tato dohoda uzavírá. Dohodu o provedení práce lze uzavřít s libovolným počtem zaměstnavatelů, u každého z nich však nelze překročit zmíněných tři sta hodin ročně.

DOP je pro všechny zúčastněné strany výhodná, pokud měsíční odměna nepřesáhne částku 9 999 Kč. V tomto případě totiž **není povinnost odvádět sociální ani zdravotní pojištění a dohoda je daněna srážkovou daní**. Jestliže je odměna vyšší, odvádí zaměstnavatel sociální a zdravotní pojištění a dohoda je daněna zálohovou daní. Jak srážková, tak zálohová daň činí 15 %.

V případě, že DOP uzavře student a zároveň u svého zaměstnavatele podepíše prohlášení poplatníka k dani z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků, může uplatňovat slevu na dani na poplatníka a slevu na dani na studenta. V takovém případě nedaní své příjmy srážkovou daní. Zmíněné prohlášení je možné podepsat v jednom kalendářním měsíci pouze u jednoho zaměstnavatele. Zálohová daň je považována za zálohu na daň z příjmů fyzických osob a stává se automaticky součástí daňového přiznání. V případě srážkové daně se odvedená částka bere jako konečná, a není tedy nutné ji do daňového přiznání uvádět. **Zaměstnanci na DOP, kteří pobírají starobní či invalidní důchod, a stejně tak matky na rodičovské dovolené si mohou vydělat měsíčně 9 999 Kč, aniž by hradili zdravotní či sociální pojištění či srážkovou daň.**

Dohoda o pracovní činnosti (DPČ)

Dohody o pracovní činnosti (dále je DPČ) patří mezi méně vyhledávané formy spolupráce. Lze je uzavřít v případě, kdy rozsah práce nebude přesahovat v témže kalendářním roce 300 hodin. Tuto práci však není možné vykonávat v rozsahu překračujícím v průměru polovinu stanovené týdenní pracovní doby (posuzováno za celou dobu platnosti DPČ, nejdéle však za 52 týdnů). V dohodě o pracovní činnosti musí být uvedeny sjednané práce, sjednaný rozsah pracovní doby a doba, na kterou se dohoda uzavírá. **Zálohová daň ve výši 15 % se v případě DPČ odvádí vždy.** Pokud zaměstnanec podepíše prohlášení k dani – snižuje si daň o slevu na dani. **Z odměny nad 2 500 Kč se navíc odvádí také zdravotní a sociální pojištění.** V případě, kdy má zaměstnanec u jednoho zaměstnavatele podepsáno více DPČ, odměny se nově sčítají.